

**Uchwała nr XLII/279/2021
Rady Powiatu Zgorzeleckiego
z dnia 21 grudnia 2021 r.**

w sprawie przyjęcia 3 – letniego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Zgorzeleckim na lata 2022 – 2024.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz.U z 2020 r., poz. 920 z późn. zm.) w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 220, poz. 821 z późn. zm.)

**Rada Powiatu Zgorzeleckiego
uchwała, co następuje:**

§ 1.

Przyjmuje się do realizacji 3-letni powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej w powiecie zgorzeleckim na lata 2022 – 2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Zgorzeleckiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Rady Powiatu Zgorzeleckiego

Małgorzata Sokółowska

3 – LETNI POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU PIELĘGNACJI ZASTĘPCZEJ W POWIECIE ZGORZELECKIM NA LATA 2022 – 2024

1. WPROWADZENIE

Powiatowy Program Rozwoju Pielęgnacji Zastępczej na lata 2022 – 2024, zwany dalej Programem, został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (UPZ).

Zgodnie z art. 180 ust. 1 do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Uchwałą nr V/33/2019 Rady Powiatu Zgorzeleckiego z dnia 29 stycznia 2016r., przyjęty został do realizacji „Powiatowy Program Rozwoju Pielęgnacji Zastępczej na lata 2019-2021”, którego okres obowiązywania upływa z dniem 31.12.2021r., wobec czego zachodzi konieczność przyjęcia nowego dokumentu na kolejny 3-letni okres programowania.

Celem programu jest dążenie do zapewnienia każdemu dziecku pozbawionemu rodziców i rodzinnej opieki, trwałego środowiska wychowawczego oraz do stworzenia spójnego systemu pieczy zastępczej w naszym powiecie.

Najważniejsza grupa społeczna kształtująca rozwój człowieka, zwłaszcza w okresie dzieciństwa i młodości, to jego rodzina. Z badań naukowych wynika, że rozwinięcie umiejętności społecznych bez bliskich osób, z którymi utrzymujemy ciepłe, serdeczne relacje, jest niemal niemożliwe. Wiadomo również, że środowisko rodzinnego domu najbardziej sprzyja rozwojowi dzieci.

Nie wszystkie jednak rodziny są w stanie prawidłowo wypełniać funkcje opiekuńczo-wychowawcze. W niektórych tego typu sytuacjach konieczne jest zabezpieczenie dziecka poza rodziną. Obowiązująca ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w takich przypadkach przewiduje umieszczenie dziecka w instytucjonalnej lub rodzinnej pieczy zastępczej. Rodzinna piecza zastępcza, ze względu na najbardziej zbliżony charakter do rodziny naturalnej, jest najbardziej pożądaną formą pieczy zastępczej. Nawet jeśli rodzina zastępcza nie zastąpi dziecku w pełni utraconej rodziny biologicznej i nie uchroni go przed poczuciem krzywdy z powodu odtrącenia przez własnych rodziców, to można przypuszczać, że pozytywne skutki wychowawcze przeważą nad negatywnymi. Dziecko wychowujące się w rodzinie zastępczej wzrasta w środowisku bardziej naturalnym i bliższym życiu rodzinnemu i społecznemu. Działania na rzecz poprawy funkcjonowania systemu pieczy zastępczej są istotnym elementem polityki społecznej, szczególnie w Powiecie Zgorzeleckim, gdzie około 470 dzieci wychowuje się w zastępczych formach opieki usytuowanych w powiecie zgorzeleckim oraz poza nim. Dążenie do poprawy oferowanej przez powiat zgorzelecki opieki zastępczej skupia się na: promowaniu idei rodzicielstwa zastępczego w celu

zwiększenia świadomości społecznej oraz pozyskiwaniu większej niż dotychczas liczby rodzin zastępczych. W efekcie ma przyczynić się to do zmniejszenia liczby dzieci wychowujących się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

2. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Działania uwzględnione w niniejszym Programie podejmowane i realizowane są w oparciu o:

- 1) Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) Konwencję o Prawach Dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 roku;
- 3) Ustawę z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym;
- 4) Ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 5) Ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej;
- 6) Ustawę z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci;
- 7) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 8) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej;
- 9) Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 – 2027.

Nadrzędnym aktem prawa Rzeczypospolitej Polskiej jest Konstytucja, która w art. 48 wskazuje prawo rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem i z uwzględnieniem stopnia dojrzałości dziecka, a także wolności jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania. Ograniczenie lub pozbawienie praw rodzicielskich może nastąpić tylko w przypadkach określonych w ustawie i tylko na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu. Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a organy władzy publicznej mają obowiązek ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Regulacje dotyczące opieki i wychowania dziecka poza rodziną biologiczną zawarte są w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która nakłada na samorzady obowiązek budowania lokalnego systemu wsparcia w obszarze wychowania i pieczy zastępczej.

3. OGÓLNE INFORMACJE NA TEMAT PIECZY ZASTĘPCZEJ

Pieczą zastępczą sprawowaną jest w dwóch formach: rodzinnej i instytucjonalnej.

Rodziny zastępcze dzielimy na:

- spokrewnione (wstępni lub rodzeństwo),
- niezawodowe (krewni i powinowaci, niespokrewnieni),
- zawodowe, w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego oraz specjalistyczne,
- rodzinne domy dziecka (RDD).

Instytucjonalna pieczę zastępcza jest sprawowana w formie:

- placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych,
- interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze prowadzi powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania. Samorząd województwa może prowadzić lub zlecić prowadzenie regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy:

1. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
2. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia.
3. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.
4. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych.
5. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.
6. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania i funkcjonowania grup wsparcia oraz specjalistycznego poradnictwa.
7. Powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych.
8. Wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.
9. Zapewnienie przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.
10. Prowadzenie rejestru danych, o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzącej rodzinny dom dziecka.
11. Kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej albo rodzinnym domu dziecka.
12. Finansowanie:
 - 1) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - 2) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - 3) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-

wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

13. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie.

Powiat realizuje ww. zadania za pośrednictwem organizatora pieczy zastępczej. Zgodnie z Zarządzeniem Starosty Zgorzeleckiego Nr 76/11 z dnia 19 października 2011r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu (PCPR) zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie zgorzeleckim.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 76 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należy przede wszystkim:

- Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
- Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.
- Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
- Zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka.
- Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.
- Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.
- Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.
- Organizowanie pomocy wolontariuszy dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.
- Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.
- Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
- Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.
- Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.
- Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz

prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę.

- Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
- Zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.
- Zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.
- Przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy.
- Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.
- Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

Do pracy z rodzinami, organizator wyznacza koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, zwanych dalej koordynatorami.

Do zadań koordynatorów należy m.in.:

- Udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej.
- Przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku.
- Pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu.
- Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej.
- Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.
- Udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej.
- Przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi.

Zadania koordynatorów są zadaniami kompleksowymi, dotyczą całokształtu funkcjonowania rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Należą do nich zarówno działania związane z udzielaniem wsparcia w codziennym wypełnianiu obowiązków przez prowadzących rodzinne formy pieczy zastępczej, wsparcie pełnoletnich wychowanków, kwestie formalne związane z organizacją pomocy specjalistycznej i kontrolą sytuacji prawnej podopiecznych. Fachowość i rzetelność podejmowanych przez koordynatorów działań ma gwarantować bezpieczeństwo dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Koordynatorzy zobowiązani są do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi i rodziną. Zgodnie z UPZ, koordynator może mieć pod opieką 15 rodzin zastępczych.

W PCPR w Zgorzelcu w zespole ds. rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych jest obecnie 10 koordynatorów.

4. DIAGNOZA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ.

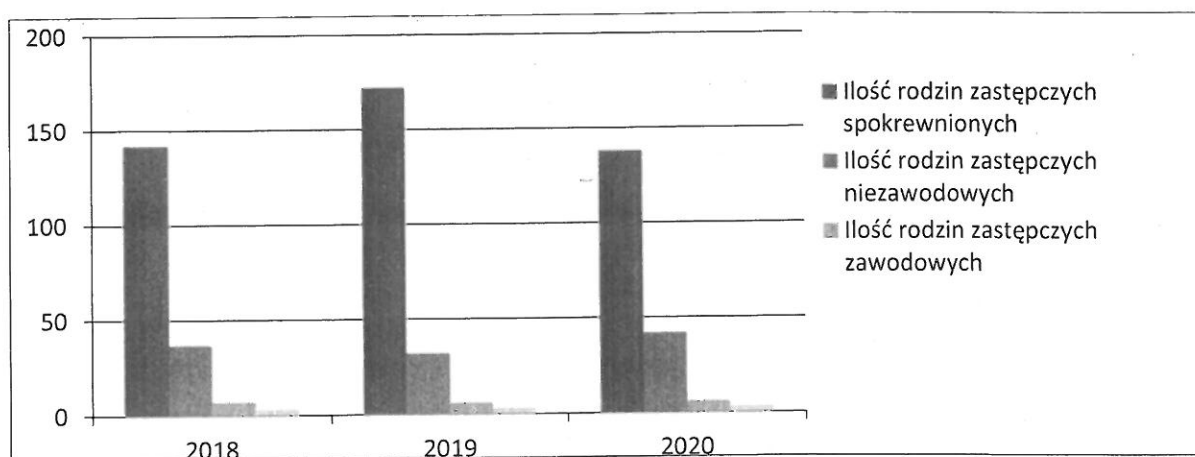
Jak wynika z zebranych poniżej danych, na terenie naszego powiatu zdecydowaną większość stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, następnie rodziny zastępcze niezawodowe i rodziny zawodowe.

Obecnie na terenie powiatu funkcjonuje 1 Rodzinny Dom Dziecka w Lasowie oraz 3 Rodzinne Domy Dziecka poza naszym powiatem. Od 2015r. na mocy porozumienia zawartego pomiędzy Starostą Powiatu Zgorzeleckiego a Starostą Powiatu Głogowskiego powiat utworzył Rodzinny Dom Dziecka w Przedmościu. Od 1.04.2019r. na mocy porozumienia zawartego pomiędzy Starostą Powiatu Zgorzeleckiego a Starostą Powiatu Żagańskiego funkcjonuje Rodzinny Dom Dziecka w Gozdnicy. 4.02.2021r. Starosta Zgorzelecki zawarł również porozumienie ze Starostą Trzebnickim na prowadzenie Rodzinnego Domu Dziecka w Jarach.

W 2019r. swoją działalność zakończył Rodzinny Dom Dziecka w Strzelnie, przekształcając się w rodzinę niezawodową z dwójką dzieci.

Na terenie powiatu zgorzeleckiego w 2018r. funkcjonowały 142 rodziny zastępcze spokrewnione. W 2019r. obserwujemy wzrost aż o 30 rodzin, natomiast już w 2020r. mamy spadek do 138 rodzin spokrewnionych. Rodziny zastępcze niezawodowe utrzymują się w latach 2018-2020 na podobnym poziomie. W 2018r. funkcjonowało 37 rodzin, w 2019r. - 32 rodziny a 2020 było 42 rodziny. Zawodowych rodzin zastępczych w 2018r. było 7, w 2019r. i kolejnym funkcjonowało 6 takich rodzin. Od 2018r. do 2020r. utrzymuje się taka sama liczba RDD tj. 3 w każdym roku.

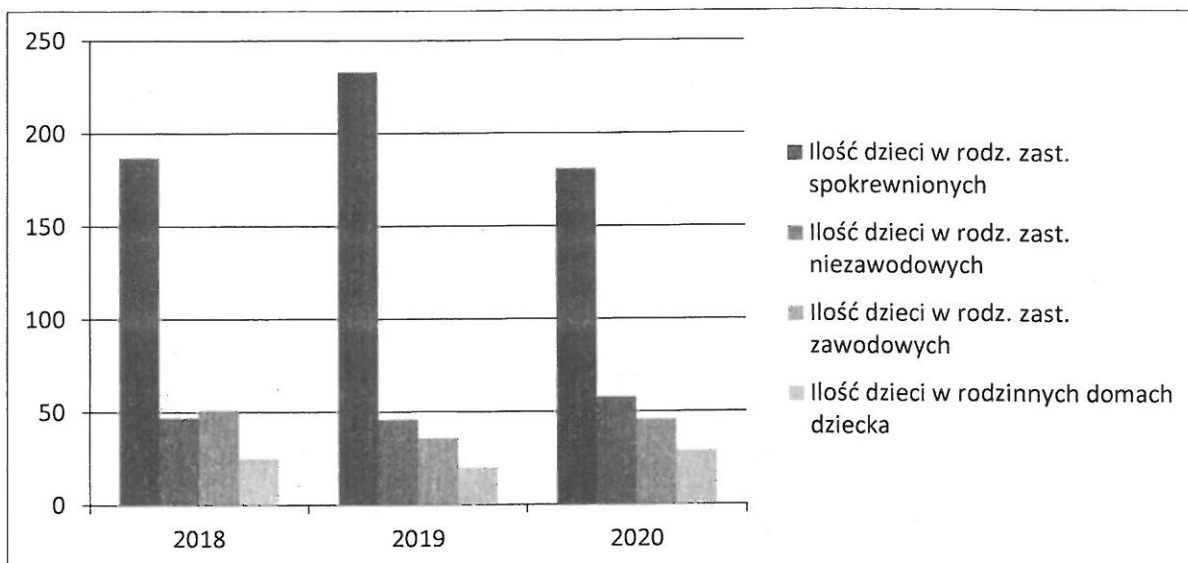
Wykres 1. Ilość rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka na terenie powiatu zgorzeleckiego w latach 2018-2020.

W 2018r. w rodzinach zastępczych spokrewnionych przebywało 187 dzieci, w kolejnym roku liczba wzrosła do 233 dzieci a w następnym zaś zmalała do 181 dzieci. W roku 2018 w rodzinach niezawodowych było 47 dzieci. Liczba ta maleje o jedno dziecko w roku 2019 natomiast w 2020r. ilość dzieci w rodzinach niezawodowych wzrasta do 58. W rodzinach zawodowych w 2018r. było 51 dzieci, w następnym roku obserwujemy spadek do 36, natomiast w roku 2020 liczba ta

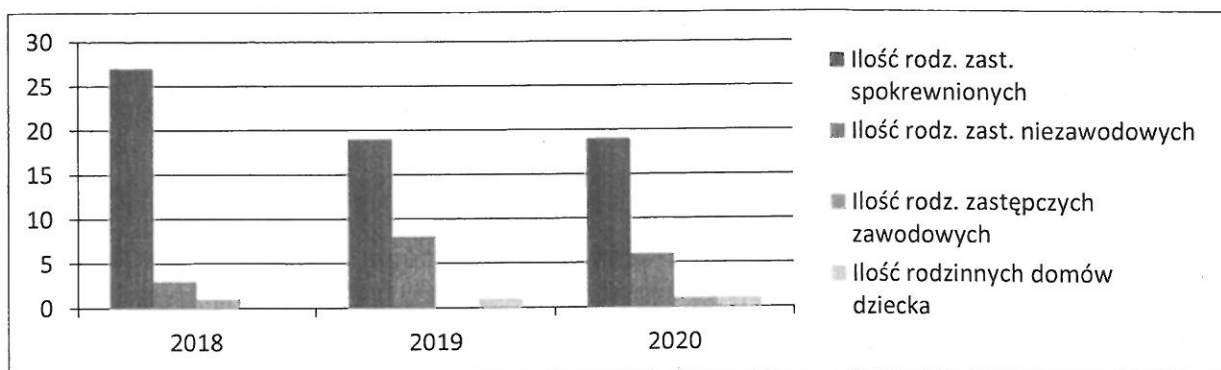
wzrasta do 46. W rodzinnych domach dziecka w 2018r. przebywało 25 dzieci. W następnym roku liczba ta zmalała o 5 w stosunku do roku poprzedniego. W 2020 roku w rodzinnych domach dziecka przebywało 29 dzieci.

Wykres 2. Ilość dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka na terenie powiatu zgorzeleckiego w latach 2018-2020.

W roku 2018 zgodnie z wydanymi przez sąd postanowieniami powstało 30 rodzin zastępczych, w tym 3 niezawodowe. W tym też roku powstała jedna rodzina zawodowa wielodzietna. W 2019 roku mamy 27 nowopowstałych rodzin, w tym 8 niezawodowych a także 1 rodzinny dom dziecka. W 2020r. powstało 19 rodzin spokrewnionych, 6 niezawodowych, 1 rodzina zawodowa oraz 1 rodzinny dom dziecka.

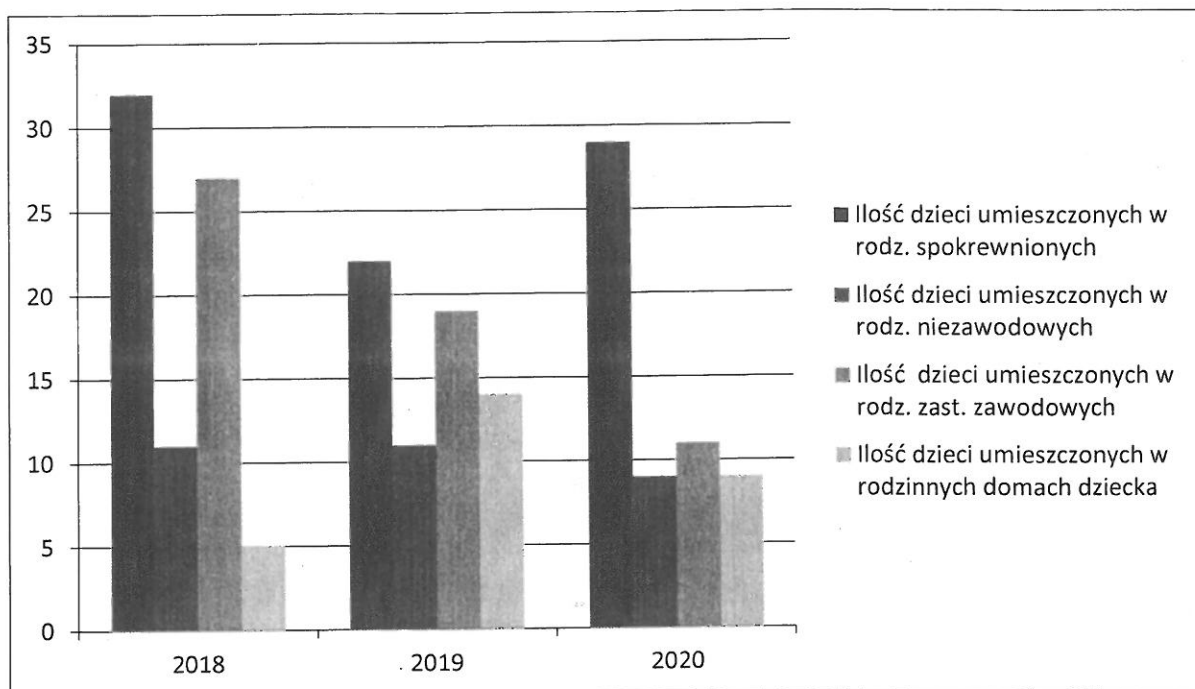
Wykres 3. Ilość nowych form pieczy zastępczej utworzonych w powiecie zgorzeleckim w latach 2018-2020.

W 2018r. najwięcej dzieci tj. 32 umieściliśmy w rodzinach zastępczych spokrewnionych. W rodzinach zawodowych zabezpieczyliśmy 27 dzieci. Do rodzin niezawodowych trafiło 11 dzieci, a 5 małoletnich umieściliśmy w rodzinnych domach dziecka. Umieszczając dzieci w rodzinach zastępczych, uniknęliśmy umieszczenia ich w formie instytucjonalnej. W 2019r. do rodzin spokrewnionych trafiło o 10 dzieci mniej w stosunku do roku poprzedniego a w rodzinach niezawodowych umieszczono tyle samo dzieci co w roku poprzednim. W danym roku - 19 dzieci umieszczono w rodzinach zawodowych a do rodzinnych domów dziecka trafiło 14 dzieci. 2020r.

przedstawia się w sposób następujący: 29 dzieci umieszczonych w rodzinach spokrewnionych, 11 dzieci w rodzinach zawodowych, 9 w niezawodowych i 9 w rodzinnych domach dziecka.

Wykres 4. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej 2018-2020.

Pieczą zastępczą to rozwiązanie tymczasowe, opieka na czas zastępstwa do momentu zmiany sytuacji rodziny naturalnej dziecka. Rodzinom zastępczym trudno jest często zaakceptować, że ich rola polega na sprawowaniu opieki nad powierzonym dzieckiem do czasu jego powrotu do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinie adopcyjnej.

Mając na względzie powyższe, w celu jak najszybszego uregulowania sytuacji prawnej dziecka Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu bardzo ściśle współpracuje z Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w Zgorzelcu, ośrodkami pomocy społecznej, ośrodkiem adopcyjnym, rodzinami zastępczymi, placówkami opiekuńczo – wychowawczymi ale również z rodzinami biologicznymi dzieci. Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie zanim rozpoczną procedurę pozbawiania rodziców biologicznych władzy rodzicielskiej muszą mieć pewność, że dziecko przebywające w pieczy zastępczej nie ma żadnych szans na powrót do domu rodzinnego.

5. TWORZENIE WARUNKÓW DO POWSTAWANIA I DZIAŁANIA RODZIN POMOCOWYCH.

W sytuacji, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka nie może okresowo sprawować pieczy nad swoim wychowankiem, w szczególności z powodu:

- problemów zdrowotnych,
- nieprzewidzianych zdarzeń losowych,
- zaplanowanego wypoczynku,

może być ona powierzona rodzinie pomocowej.

Powyższe zadanie, czyli przyjęcie dzieci pod swą opiekę na okres do dwóch miesięcy, mogą realizować zarówno funkcjonujące rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe i prowadzący rodzinne domy dziecka (które już sprawują opiekę długoterminową nad dziećmi im powierzonymi), jak i osoby przeszkolone w tym zakresie, ale niewychowujące na co dzień dzieci z pieczy zastępczej. W latach 2018 - 2020 – 17 rodzin pomocowych na czas urlopu zawodowych rodzin zastępczych przejęło opiekę nad 41 dziećmi.

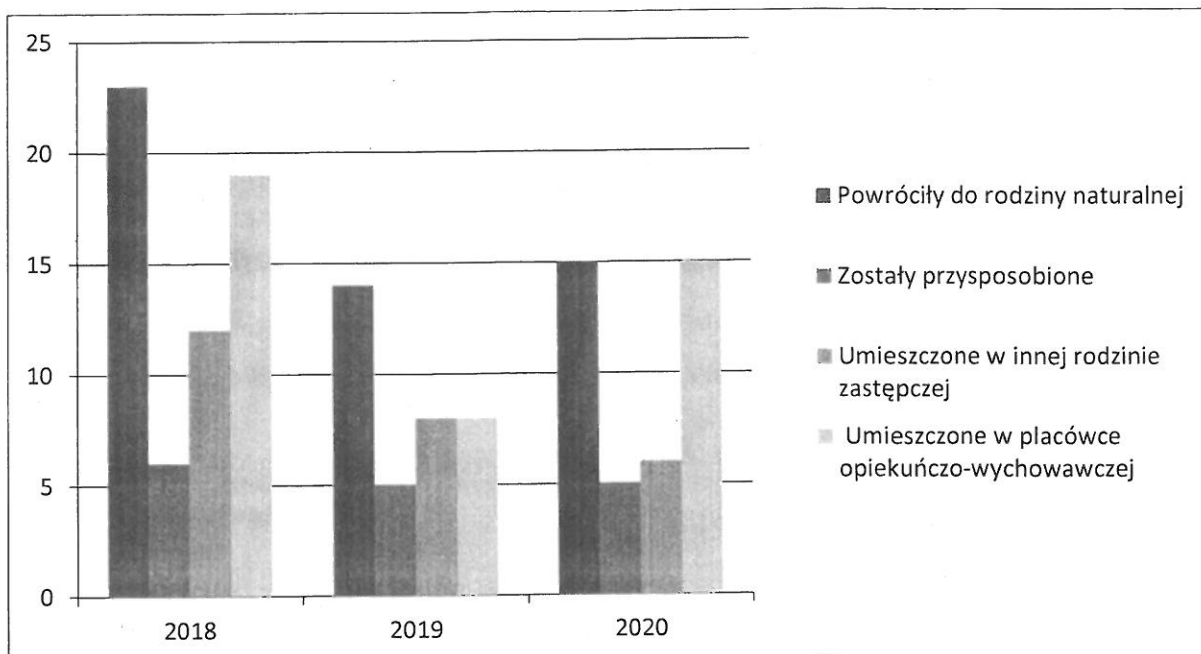
Tab. 1. Liczba rodzin pomocowych i dzieci będących pod ich opieką w latach 2018-2020

ROK	Liczba rodzin pomocowych	Liczba dzieci będących pod opieką rodzin pomocowych
2018	4	8
2019	5	12
2020	8	21
razem	17	41

Podstawowym powodem umieszczania dzieci w rodzinach pomocowych w Zgorzelcu jest korzystanie przez rodziny zawodowe z przysługującego im prawa do czasowego niesprawowania opieki w związku z wyczerpaniem. Zgodnie z przepisami nie może on przekraczać 30 dni kalendarzowych w okresie 12 miesięcy. W roku 2020 w powiecie zgorzeleckim funkcjonowało dwa razy więcej rodzin pomocowych niż w roku 2018. Obejmując tymczasową opieką w tymże 2020r. - 21 dzieci.

Na przestrzeni 2018 - 2020 roku rodzinną pieczę zastępczą opuściło łącznie 136 dzieci. W 2018r. - 23 dzieci powróciło do rodziców biologicznych, w następnym roku o 9 dzieci mniej, natomiast w 2020r. do domów rodzinnych powróciło 15 dzieci. W 2018r. – 6 dzieci z rodzin zastępczych zostało przysposobionych, w roku następnym o 1 mniej. W 2019r. stan przysposobień dzieci utrzymał się na tym samym poziomie co w roku poprzednim. W 2018r. - 12 dzieci zostało przeniesionych z pieczy zastępczej do innych rodzin zastępczych. W roku następnym o 4 dzieci mniej zmieniło rodzinę zastępczą niż w roku poprzednim, natomiast w 2020r. pieczę zastępczą zmieniło 6 dzieci. W 2018r. 19 dzieci z pieczy rodzinnej trafiło do placówek opiekuńczo-wychowawczych. W roku następnym liczba ta znacząco zmalała do 8 dzieci, natomiast w roku 2020r. obserwujemy wzrost o 7 dzieci umieszczonych w placówkach w stosunku do roku poprzedniego.

Wykres 5. Dzieci opuszczające rodzinną pieczę zastępczą w latach 2018-2020.

6. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA.

Placówka opiekuńczo-wychowawcza zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie, zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe i rozwojowe, w tym: emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych i kształcenia, oraz oddziaływań terapeutycznych. Ponadto, równie ważnym zadaniem jest realizowanie planu pomocy dziecku oraz umożliwianie dziecku kontaktu z jego rodzicami i innymi osobami bliskimi, a także podejmowanie wszelkich możliwych działań w celu powrotu do rodziny. Pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej powinien mieć charakter przejściowy - do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej. W realizacji powyższego zadania Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelsku współpracuje z sądem, kuratorami, innymi powiatowymi centrami pomocy rodzinie, ośrodkami pomocy społecznej oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi.

Umieszczenie dziecka w placówce następuje po wyczerpaniu wszystkich innych możliwości udzielenia pomocy rodzinie biologicznej przez osoby, które zajmują się pracą w obszarze pomocy dziecku i rodzinie. W pierwszej kolejności, kiedy wystąpi konieczność zapewnienia opieki całodobowej, rozważana jest możliwość umieszczenia dziecka w rodzinnej formie pieczy zastępczej, a tylko w przypadkach, gdy nie jest to możliwe, małoletni zostaje umieszczony w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Do roku 2018 Powiat Zgorzelecki nie miał swoich placówek opiekuńczo-wychowawczych. Od roku 2019 współpracujemy z organizacjami pozarządowymi, które w ramach ogłoszonych konkursów podjęły się prowadzenia placówek na zlecenie naszego powiatu. W lutym 2019r. władze Powiatu Zgorzeleckiego podpisały umowę z Karkonoskim Stowarzyszeniem Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” na prowadzenie dla Powiatu Zgorzeleckiego Placówki Opiekuńczo - Wychowawczej dla czternaściorga dzieci - Dom dla Dzieci „Nadzieja” w Lubomierzu.

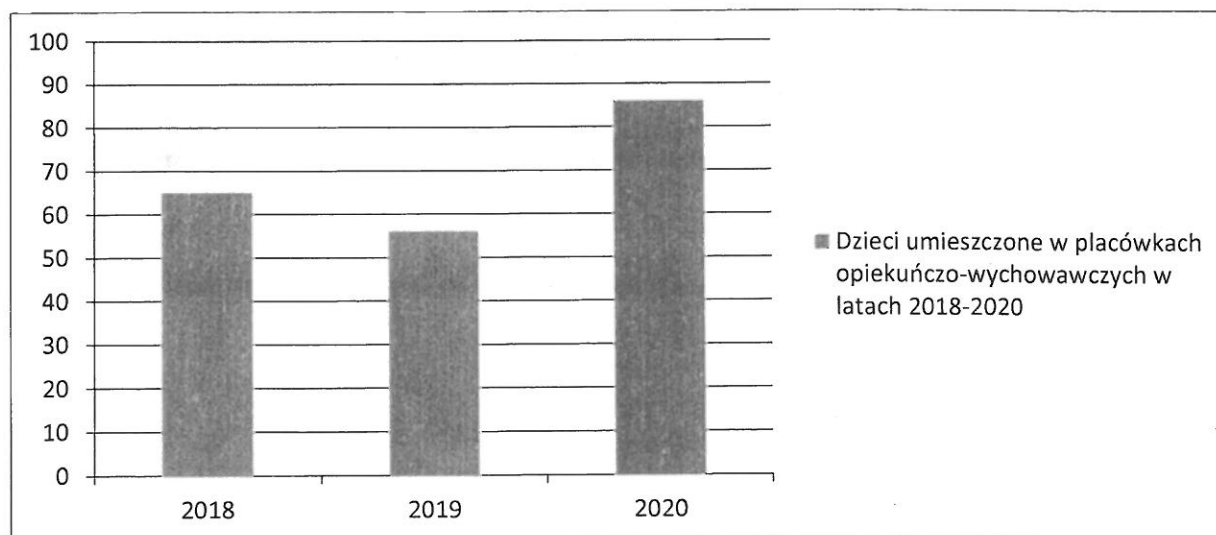
W 2020r. Powiat Zgorzelecki zlecił Fundacji „Nasze Dzieci” prowadzenie 2 placówek opiekuńczo – wychowawczych na terenie Zgorzelca. W 2021r. fundacja Nasze Dzieci wypowiedziała powiatowi umowę. Skutkiem tej sytuacji było utworzenie w sierpniu 2021r. przez Powiat Zgorzelecki dwóch placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu wałbrzyskiego. Powiat Zgorzelecki zlecił prowadzenie tych placówek Fundacji Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator”.

Tab. 2. Wykaz niepublicznych placówek opiekuńczo-wychowawczych Powiatu Zgorzeleckiego.

L.p.	Nazwa placówki	Adres placówki
1.	Dom dla Dzieci Nadzieja	Pl. Wolności 35, 59-623 Lubomierz
2.	Dom dla Dzieci nr 1 Fundacji Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator”.	Ul. Wesoła 9, 58-306 Wałbrzych
3.	Dom dla Dzieci nr 2 Fundacji Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Salvator”.	Ul. Józefa Sułkowskiego 43 58-306 Wałbrzych

Ilość dzieci z naszego powiatu umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych utrzymuje się od lat na wysokim poziomie. W 2018r. w domach dziecka umieściliśmy 65 dzieci. W 2019r. obserwujemy spadek umieszczeń o 9 dzieci. Natomiast w 2020r. umieściliśmy w instytucjonalnej pieczy zastępczej aż 30 dzieci więcej niż w roku poprzednim.

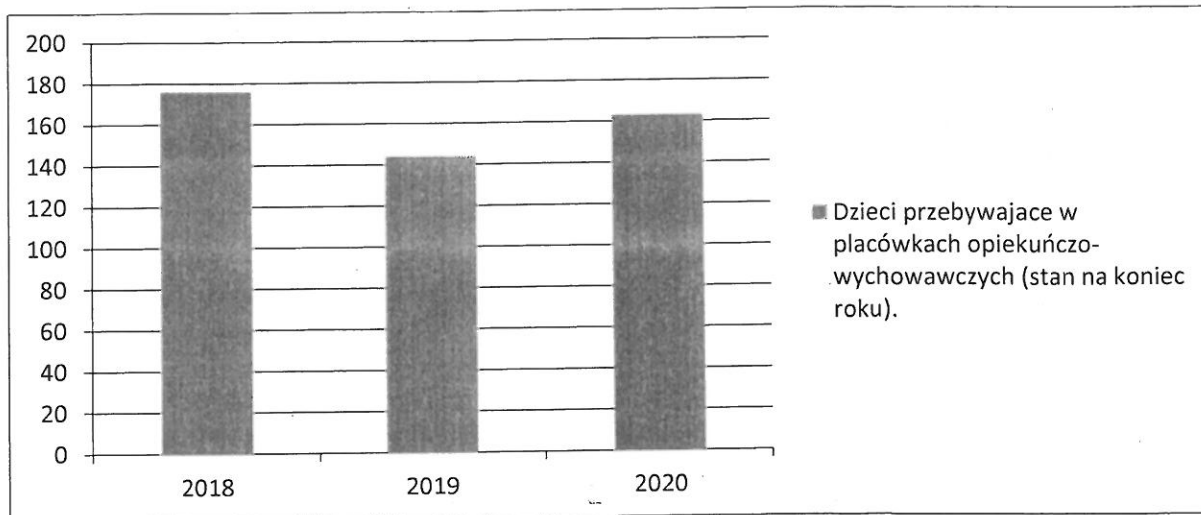
Wykres 6. Ilość dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2020.

W sumie w 2018r. 176 dzieci z naszego powiatu przebywało w domach dziecka. W następnym roku liczba ta zmalała o 32 dzieci a w 2020 w instytucjonalnej formie pieczy zastępczej przebywało już 163 dzieci.

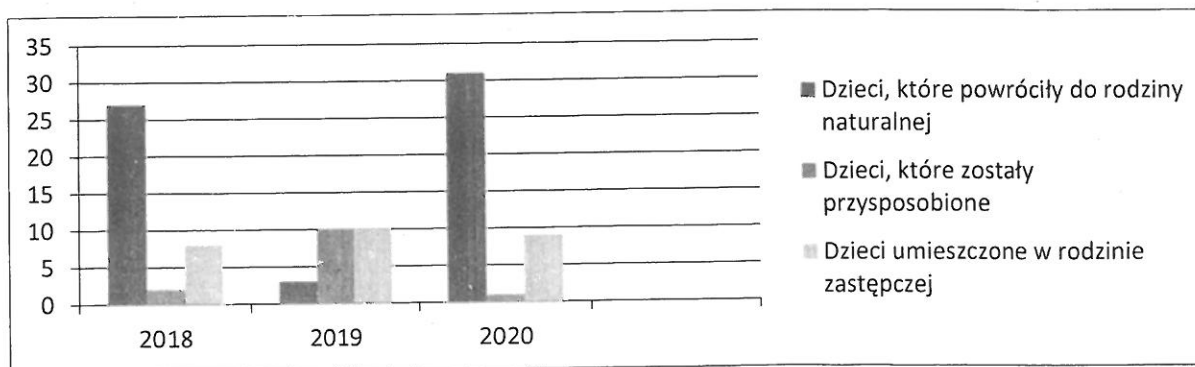
W dalszym ciągu brakuje rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo - wychowawczych. W celu realizacji wydawanych przez sąd postanowień PCPR zmuszony jest umieszczać dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie całego kraju.

Wykres 7. Liczba dzieci z Powiatu Zgorzeleckiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2020r. wg. stanu na koniec każdego roku.

Na przestrzeni 2018 - 2020 roku instytucjonalną pieczę zastępczą opuściło łącznie 101 dzieci. W 2018r. - 27 dzieci powróciło do rodziców biologicznych, w następnym roku, aż o 24 dzieci mniej, natomiast w 2020r. do domów rodzinnych powróciło 31 dzieci. W 2018r. - 2 dzieci z domów dziecka zostało przysposobionych, w roku następnym o 8 dzieci więcej a w 2020r. do nowego domu trafiło 1 dziecko. W 2018r. - 8 dzieci z domów dziecka trafiło do rodzin zastępczych. W roku następnym o 2 dzieci więcej, natomiast w roku 2020r. 9 dzieci znalazło swój nowy dom w rodzinach zastępczych.

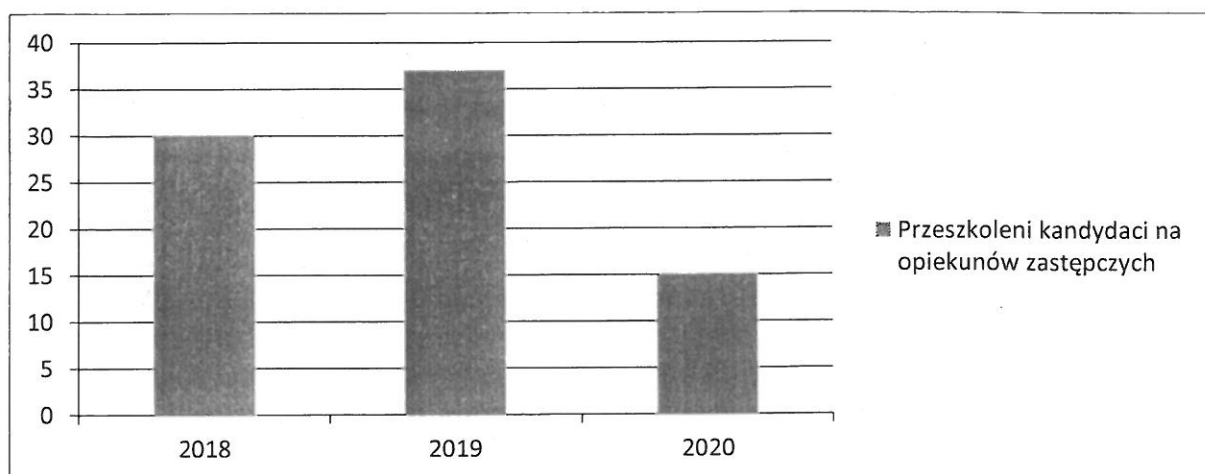
Wykres 8. Graficzne przedstawienie dzieci opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą w 2018-2020.

7. SZKOLENIA KANDYDATÓW NA OPIEKUNÓW ZASTĘPCZYCH.

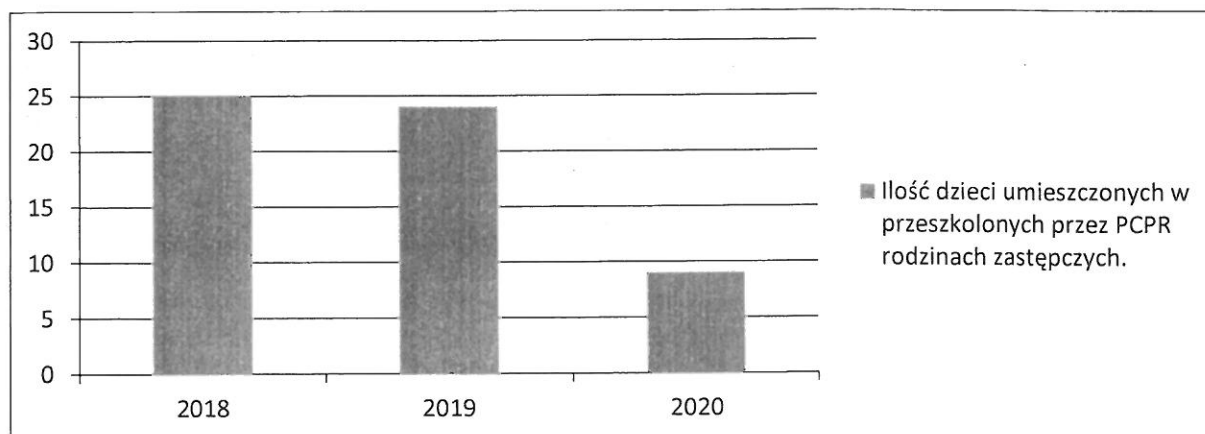
Ilość dzieci, dla których potrzebujemy rodzin zastępczych jest bardzo duża a rodzin zastępczych gotowych do przyjęcia dzieci brakuje. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadzi stałą kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze. Pozyskani kandydaci do pełnienia tej trudnej roli są systematycznie szkoleni specjalistycznym programem „RODZINA PLUS”. Corocznie PCPR przeprowadza po 2 edycje szkoleń, natomiast w 2020 roku w związku z pandemią koronawirusa przeprowadzono 1 edycję szkolenia. W konsekwencji przeszkolonych zostało w 2018r. - 30 osób, w roku 2019r. o 7 więcej, natomiast w 2020r. przeszkolono 15 osób.

Wykres 9. Ilość przeszkolonych kandydatów na opiekunów zastępczych programem „Rodzina Plus” w latach 2018-2020.

Na przestrzeni lat 2018-2020 do przeszkolonych przez PCPR w Zgorzelcu rodzin zastępczych trafiło łącznie 58 dzieci. W 2018r. w wyszkolonych rodzinach umieszczono 25 dzieci, w roku 2019r. o jedno dziecko więcej. Niestety w 2020r. w związku z zaostreniem się pandemii koronawirusa do przeszkolonych rodzin trafiło 9 dzieci.

Wykres 10. Ilość dzieci umieszczonych w rodzinach przeszkolonych programem „Rodzina Plus” w latach 2018-2020.

8. FINANSOWANIE PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Od marca 2021r. rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko, przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, nie niższe niż:

- **746 zł** miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;
- **1131 zł** miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka nie niższy niż **227 zł** miesięcznie.

Finansowanie zadań z zakresu opieki zastępczej, zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej do końca 2011r. należało wyłącznie do zadań powiatu.

Od 1.01.2012r. gminy właściwe ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponoszą odpowiednio wydatki w wysokości:

10%– w pierwszym roku;

30%– w drugim roku;

50%– w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W poszczególnych latach obciążono gminy następującymi kwotami:

- 2.382.401 zł za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w 2018r.,
- 2.633.981 zł za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w 2019r.
- 3.250.210 zł za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w 2020r.

Tab. 3. Ilości dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz wydatki poniesione przez gminy i powiat za ich utrzymanie od 2018 do 2020r. z podziałem na gminy.

LP	GMINA	ROK	Wydatki gmin	Wydatki powiatu	Umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej	Umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej
1	Gmina Wiejska Zgorzelec		175.568	523.944	2	5
2	Gmina Miejska Zgorzelec		480.796	1.283.945	20	7
3	Gmina Wiejska Sulików		165.269	792.622	10	13
4	Gmina Miejsko - Wiejska Bogatynia		672.501	2.243.544	25	24
5	Gmina Miejsko - Wiejska Pieńsk		239.991	786.667	5	9
6	Gmina Miejsko - Wiejska Węgliniec		521.230	1.203.401	8	5
7	Gmina Miejska Zawidów		127.046	364.440	6	1
	SUMA		2.382.401	7.199.563	76	64

LP	GMINA	ROK	Wydatki gmin	Wydatki powiatu	Umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej	Umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej
1	Gmina Wiejska Zgorzelec		165.776	491.809	7	9
2	Gmina Miejska Zgorzelec		503.587	1.512.511	29	11
3	Gmina Wiejska Sulików		274.202	1.017.545	3	1
4	Gmina Miejsko - Wiejska Bogatynia		777.491	2.575.637	35	25
5	Gmina Miejsko - Wiejska Pieńsk		299.868	806.342	10	5
6	Gmina Miejsko - Wiejska Węgliniec		468.491	1.007.752	2	0
7	Gmina Miejska Zawidów		144.566	385.960	5	2
	SUMA		2.633.981	7.797.565	91	53

LP	GMINA	ROK	Wydatki gmin	Wydatki powiatu	Umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej	Umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej
1	Gmina Wiejska Zgorzelec		282.521	1.229.893	14	17
2	Gmina Miejska Zgorzelec		655.283	2.437.457	13	20
3	Gmina Wiejska Sulików		406.415	1.079.160	5	5
4	Gmina Miejsko - Wiejska Bogatynia		895.497	3.601.418	11	22
5	Gmina Miejsko - Wiejska Pieńsk		360.828	1.047.347	6	2
6	Gmina Miejsko - Wiejska Węgliniec		468.795	1.047.096	2	1
7	Gmina Miejska Zawidów		180.871	538.275	5	3
	SUMA		3.250.210	10.980.646	56	70

Z powyższej tabeli wynika, że z roku na rok wzrastają koszty utrzymania dzieci w pieczy zastępczej, jednocześnie udział gmin w kosztach utrzymania dzieci również wzrasta.

Rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej zobowiązani są do ponoszenia kosztów ich utrzymania. Jednak z powodu trudnej sytuacji tych osób kwoty od nich wyegzekwowane są per saldo niewielkie.

Z przedstawionej niżej tabeli wynika, że od 2018 do 2020r. systematycznie zwiększały się należności uzyskiwane od osób zobowiązanych do ponoszenia opłat za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Tab. 4. Należności z tytułu opłat za pobyt dzieci umieszczonych w latach 2018–2020 w pieczy zastępczej uzyskane od osób zobowiązanych, dla powiatu i w części przekazane dla gmin.

ROK	2018	2019	2020
KWOTA	102.890	111.507	116.968

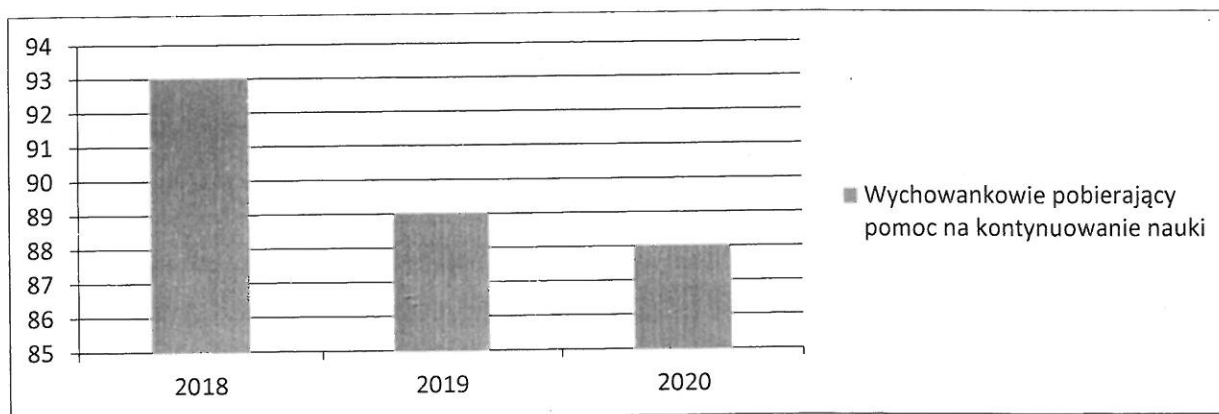
9. USAMODZIELNIANIE WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za osobę usamodzielnianą uznaje się osobę opuszczającą, po osiągnięciu pełnoletności: rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Osoby usamodzielniane mogą skorzystać z pomocy finansowej na: kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie. Ponadto osobom usamodzielnianym udziela się pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnieniu. Osoby usamodzielniane obejmowane są pracą socjalną, mogą również skorzystać ze wsparcia psychologicznego i prawnego.

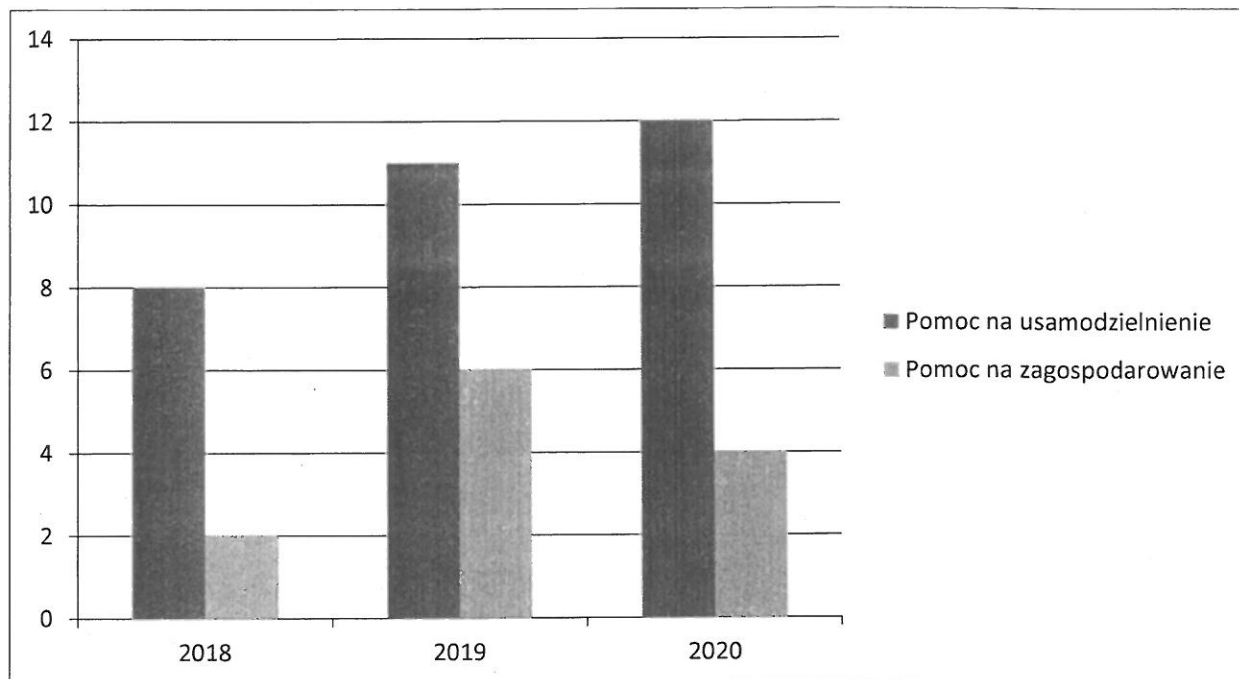
Ilość pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej objętych wsparciem na kontynuowanie nauki w roku 2018 wynosiła 93, w następnym roku o 4 mniej od poprzedniego a w roku 2020 - 88 wychowanków było objętych wsparciem na kontynuowanie nauki. W podanych latach wspieraliśmy 95 wychowanków w formie świadczeń pieniężnych na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie.

Wykres 11. Obrazuje ilość wychowanków pieczy zastępczej objętych wsparciem na kontynuowanie nauki.

Pomoc na usamodzielnienie w 2018r. uzyskało 8 wychowanków, w następnym roku o 2 wychowanków więcej, natomiast w 2020r. z tej formy pomocy skorzystało 12 wychowanków. W ramach pomocy na zagospodarowanie w latach 2018 - 2020 skorzystało łącznie 12 wychowanków.

Wykres 12. Ilość pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, którym wypłacono w latach 2018-2020 pomoc finansową na usamodzielnienie się i zagospodarowanie.

Wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą borykają się z różnymi problemami utrudniającymi zakończenie procesu usamodzielnienia. Trudność stanowi załatwianie formalności i spraw urzędowych związanych z uzyskaniem własnego mieszkania, alimentów oraz przysługujących im świadczeń, a tym samym zapewnienie sobie godnych warunków do życia. Ponadto osoby usamodzielniane często mają problem z uzyskaniem stabilnego zatrudnienia, które zapewniłoby stałe źródło dochodów. Sytuacja ta wynika m.in. z braku umiejętności poruszania się po rynku pracy, niskich kwalifikacji zawodowych oraz często z zaniżonej samooceny. Mając na uwadze powyższe trudności należy zapewnić wychowankom wsparcie psychologa oraz dostęp do bezpłatnych porad prawnych. Zasadne jest również prowadzenie z osobami usamodzielnianymi intensywnej pracy socjalnej, ukierunkowanej na możliwie szybkim podjęciu starań o uzyskanie własnego mieszkania oraz motywowanie do dalszej edukacji dostosowanej do zainteresowań i możliwości intelektualnych wychowanka.

10. CELE I ZADANIA PROGRAMU

Cele i zadania „Powiatowego Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2022 – 2024” wpisują się w realizację kierunku „pomoc społeczna” zawartego w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 – 2027.

Głównym celem Programu jest:

Dążenie do zapewnienia każdemu dziecku pozbawionemu rodziców i rodzinnej opieki, trwałego środowiska wychowawczego oraz do stworzenia spójnego systemu pieczy zastępczej w Powiecie Zgorzeleckim.

Tab. 5. Zadania i cele programu.

CEL OPERACYJNY 1. TWORZENIE WARUNKÓW DO POWSTAWANIA NOWYCH RODZINNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ (RODZINY ZASTĘPCZE NIEZAWODOWE, ZAWODOWE, RODZINNE DOMEK DZIECKA) DAJĄCYCH SZANSE NA HARMONIJNY ROZWÓJ I PRZYSZŁĄ SAMODZIELNOŚĆ ŻYCIOWĄ WYCHOWANKÓW.			
ZADANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI	OKRES REALIZACJI	INSTYTUCJE ODPOWIEDZIALNE
1. Promocja rodzinnych form pieczy zastępczej oraz budowanie pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej.	- Liczba i rodzaj przeprowadzonych działań informacyjno-promocyjnych.	2022-2024	PCPR
2. Pozyskiwanie kandydatów na rodziców zastępczych, do prowadzenia rodzinnych domów dziecka i placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.	- Liczba pozyskanych kandydatów na rodziców zastępczych i do prowadzenia rodzinnych domów dziecka i placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.	2022-2024	PCPR
3. Prowadzenie kwalifikacji oraz organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze, do prowadzenia RDD i placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.	- Liczba utworzonych/przekształconych rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych i RDD. - Liczba osób, które otrzymały pozytywną kwalifikację do szkolenia. - Liczba przeprowadzonych szkoleń. - Liczba osób, które uzyskały świadectwo ukończenia szkolenia. - Liczba osób, które uzyskały zaświadczenie kwalifikacyjne.	2022-2024	PCPR

CEL OPERACYJNY 2. WSPIERANIE ISTNIEJĄCEGO SYSTEMU RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ, PRZECIWDZIAŁANIE SYTUACJOM KRYZYSOWYM ORAZ WYPALENIU ZAWODOWEMU OPIEKUNÓW ZASTĘPCZYCH.

ZADANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI	OKRES REALIZACJI	INSTYTUCJE ODPOWIEDZIALNE
1. Wsparcie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka poprzez rodziny pomocowe.	- Liczba rodzin zastępczych i RDD, które skorzystały ze wsparcia rodzin pomocowych; - Liczba rodzin pomocowych. - liczba dzieci umieszczonych w rodzinach pomocowych.	2022-2024	PCPR
2. Zwiększenie liczby specjalistycznych form wsparcia dedykowanych dzieciom o szczególnych potrzebach.	- Liczba przeprowadzonych diagnoz. - Liczba dzieci objętych wsparciem specjalistycznym lub skierowanych na diagnozę/terapię poza PCPR.	2022-2024	PCPR
3. Organizowanie rodzinom zastępczym i RDD pomocy wolontariuszy.	- Liczba wolontariuszy.	2022-2024	PCPR
4. Organizowanie szkoleń i warsztatów dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, w oparciu o zgłoszone potrzeby rodzin bądź potrzeby zauważone przez pracowników Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Informowanie rodzin o możliwości udziału dzieci w szkoleniach, warsztatach tematycznych w powiecie zgorzeleckim.	- Ilość przeprowadzonych szkoleń. - liczba osób uczestniczących w szkoleniach.	2022-2024	PCPR, Domy Kultury, Szkoły, Organizacje pozarządowe.
5. Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz RDD opieki	- Liczba zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.	2022-2024	PCPR

koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.	- Liczba rodzin objętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.		
6. Doskonalenie zawodowe kadry realizującej zadania z zakresu pieczy zastępczej.	- Liczba pracowników PCPR pracujących w obszarze pieczy zastępczej biorących udział w szkoleniach i konferencjach w zakresie pomocy dziecku i rodzinie. - Liczba szkoleń/warsztatów/konferencji, w których brali udział pracownicy Zespołu ds. PZ	2022-2024	PCPR
7. Realizacja programów/projektów realizowanych na rzecz pieczy zastępczej w tym pozyskiwanie partnerów, darowizn.	- Liczba realizowanych projektów. -Liczba osób objętych wsparciem w ramach projektów.	2022-2024	PCPR
8. Organizowanie szkoleń podnoszących kompetencje wychowawcze rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka, w oparciu o zgłoszone potrzeby rodzin bądź potrzeby zauważone przez pracowników PCPR.	- Ilość przeprowadzonych szkoleń/warsztatów. - liczba dzieci uczestniczących w szkoleniach/warsztatach. - Ilość dzieci uczestniczących w warsztatach tematycznych w powiecie zgorzeleckim.	2022-2024	PCPR
9. Udzielanie rodzinom zastępczym i prowadzącym RDD specjalistycznego wsparcia w tym: psychologicznego i prawnego.	- Liczba osób objętych specjalistycznym wsparciem. - Liczba przeprowadzonych diagnoz. - Liczba dzieci objętych wsparciem specjalistycznym lub skierowanych na diagnozę/terapię poza PCPR.	2022-2024	PCPR

10. Integracja środowiska rodzinnej pieczy zastępczej, m.in. poprzez organizowanie spotkań integracyjnych i okolicznościowych	- Ilość i rodzaj zorganizowanych spotkań integracyjnych i okolicznościowych.	2022-2024	PCPR
CEL OPERACYJNY 3. ZWIĘKSZENIE SZANS DZIECI NA POWRÓT DO ŚRODOWISKA RODZINNEGO.			
ZADANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI	OKRES REALIZACJI	INSTYTUCJE ODPOWIEDZIALNE
1. Prowadzenie działań ukierunkowanych na powrót dziecka do rodziny biologicznej.	- Liczba ocen sytuacji dziecka. - Liczba planów pomocy dziecku. - Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. - Liczba rodzin biologicznych objętych wsparciem w formie: poradnictwa specjalistycznego.	2022-2024	PCPR, OPS, RB
2. Umożliwianie i pomoc w kontaktach dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznymi.	- Liczba dzieci, które utrzymują kontakt z rodzinami biologicznymi. - Liczba dzieci, które są urlopowane do rodziców biologicznych.	2022-2024	PCPR, OPS, RB
3. Działania ukierunkowane na uregulowanie sytuacji prawnej wychowanków umieszczonych w pieczy zastępczej.	- Liczba wychowanków posiadających uregulowaną sytuację prawną. - Liczba złożonych do sądu wniosków o uregulowanie sytuacji prawnej dziecka.	2022-2024	PCPR, OPS, POW
4. Wzmocnienie współpracy i wymiana informacji międzyinstytucjonalnej na rzecz dziecka i rodziny	- Liczba spotkań dotyczących omówienia sytuacji dziecka i rodziny. - Liczba informacji uzyskanych o rodzinie biologicznej.	2022-2024	PCPR, OPS

CEL OPERACYJNY 4. WSPARCIE USAMODZIELNIANYCH WYCHOWANKÓW RODZINNEJ I INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ – POPRAWA ICH SYTUACJI ŻYCIOWEJ I FUNKCJONOWANIA W ŻYCIU SPOŁECZNYM.

1. Pomoc w opracowaniu i modyfikowaniu programów usamodzielnienia oraz wspieranie w ich realizacji.	- Ilość opracowanych i realizowanych Indywidualnych Programów Usamodzielnienia i ich modyfikacji. - liczba wychowanków, którzy zakończyli proces usamodzielnienia.	2022-2024	PCPR, OPS,RZ, POW
2. Pomoc osobom usamodzielnianym w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.	- Ilość złożonych wniosków o przydzielenie mieszkania z zasobów gminy.	2022-2024	PCPR, OPS Gminy
3. Udzielenie pomocy pieniężnej i rzeczowej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz pomocy na zagospodarowanie.	- Liczba osób, którym udzielono wsparcia finansowego i rzeczowego.	2022-2024	PCPR, OPS
4. Zapewnienie osobom usamodzielniającym się poradnictwa specjalistycznego (pomoc prawna, psychologiczna, doradztwo zawodowe).	- Liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym.	2022-2024	PCPR, OPS

11. COROCZNY LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH DLA POWIATU ZGORZELECKIEGO.

Tab. 6 Limity nowopowstających rodzin zastępczych zawodowych na lata 2022 – 2024.

LP.	ROK	LICZBA NOWOPOSTAJĄCYCH RODZIN
1.	2022	2
2.	2023	3
3.	2024	4

Limit rodzin zastępczych w poszczególnych latach może ulec zmianie w zależności od osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych, posiadanych środków na ten cel oraz ilości dzieci, które należy umieścić w rodzinnej pieczy zastępczej. Zmiany w limitach nie wymagają podejmowania uchwał modyfikujących program.

12. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Budżet powiatu.

Budżety gmin.

Środki budżetowe administracji rządowej w ramach realizacji programów na rzecz dzieci i rodzin.

Budżety organizacji pozarządowych.

Środki zewnętrzne, w tym fundusze strukturalne.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację Programu nie jest możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu i brak długookresowych źródeł finansowania. Zakłada się, że cele i działania Programu będą wyznaczały kierunki finansowania polityki pieczy zastępczej powiatu i będą uwzględniane przy konstruowaniu budżetów w kolejnych latach. Zapisy dokumentu będą również kierunkami starań o pozyskiwanie środków zewnętrznych na finansowanie poszczególnych działań.

13. SPOSÓB MONITOROWANIA PROGRAMU

Koordynatorem Programu jest PCPR w Zgorzelcu. Program jest spójny z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Zgorzeleckiego na lata 2021 - 2027. Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań PCPR. Informacje te przedkładane będą Zarządowi Powiatu i Radzie Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności PCPR w Zgorzelcu. Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.

WYKAZ TABEL

Tab. 1. Liczba rodzin pomocowych i dzieci będących pod ich opieką w latach 2018-2020	9
Tab. 2. Wykaz niepublicznych placówek opiekuńczo-wychowawczych Powiatu Zgorzeleckiego.....	11
Tab. 3. Ilości dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz wydatki poniesione przez gminy i powiat za ich utrzymanie od 2018 do 2020r. z podziałem na gminy.....	14
Tab. 4. Należności z tytułu opłat za pobyt dzieci umieszczonych w latach 2018– 2020 w pieczy zastępczej uzyskane od osób zobowiązanych, dla powiatu i w części przekazane dla gmin.	16
Tab. 5. Zadania i cele programu.....	18
Tab. 6 Limity rodzin zastępczych zawodowych na lata 2022 – 2024.....	22

WYKAZ WYKRESÓW

Wykres 1. Ilość rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka na terenie powiatu zgorzeleckiego w latach 2018-2020.	6
Wykres 2. Ilość dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka na terenie powiatu zgorzeleckiego w latach 2018-2020.	7
Wykres 3. Ilość nowych form pieczy zastępczej utworzonych w powiecie zgorzeleckim w latach 2018-2020.....	7
Wykres 4. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej 2018-2020.....	8
Wykres 5. Dzieci opuszczające rodzinną pieczę zastępczą w latach 2018-2020.	9
Wykres 6. Ilość dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2020.	11
Wykres 7. Liczba dzieci z Powiatu Zgorzeleckiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2018-2020r. wg. stanu na koniec każdego roku.	12
Wykres 8. Graficzne przedstawienie dzieci opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą w 2018-2020.....	12
Wykres 9. Ilość przeszkolonych kandydatów na opiekunów zastępczych programem „Rodzina Plus” w latach 2018-2020.	13
Wykres 10. Ilość dzieci umieszczonych w rodzinach przeszkolonych programem „Rodzina Plus” w latach 2018-2020.	13
Wykres 11. Obrazuje ilość wychowanków pieczy zastępczej objętych wsparciem na kontynuowanie nauki.	16
Wykres 12. Ilość pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, którym wypłacono w latach 2018-2020 pomoc finansową na usamodzielnienie się i zagospodarowanie.	17

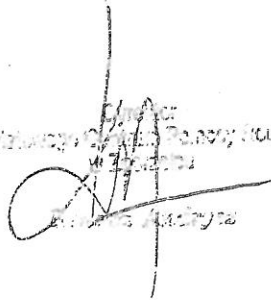
SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	1
2. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU	2
3. OGÓLNE INFORMACJE NA TEMAT PIECZY ZASTĘPCZEJ	2
4. DIAGNOZA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	6
5. TWORZENIE WARUNKÓW DO POWSTAWANIA I DZIAŁANIA RODZIN POMOCOWYCH	8
6. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA	10
7. SZKOLENIA KANDYDATÓW NA OPIEKUNÓW ZASTĘPCZYCH	12
8. FINANSOWANIE PIECZY ZASTĘPCZEJ	13
9. USAMODZIELNIANIE WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ	16
10. CELE I ZADANIA PROGRAMU	17
11. COROCZNY LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH DLA POWIATU ZGORZELECKIEGO ...	22
12. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	23
13. SPOSÓB MONITOROWANIA PROGRAMU	23
WYKAZ TABEL	24
WYKAZ WYKRESÓW	24

UZASADNIENIE

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2022-2024 został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 220, poz. 821 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 180 ust. 1 do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Uchwałą nr V/33/2019 Rady Powiatu Zgorzeleckiego z dnia 31 stycznia 2019r., przyjęty został do realizacji „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2019-2021”, którego okres obowiązywania upływa z dniem 31.12.2021r., wobec czego zachodzi konieczność przyjęcia nowego dokumentu na kolejny 3-letni okres programowania.

Prezydent Powiatu Zgorzeleckiego

